

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTARE ÎN ENERGETICĂ

Hotărîre cu privire la aprobarea Regulilor Pieței de gaze naturale

Nr.192 din 22.09.2005

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.132-134/437 din 07.10.2005

* * *

În scopul reglementării relațiilor dintre participanții pieței de gaze naturale, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la gaze, nr.136-XIV din 17.09.1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.111-113/679 din 17.12.1998), Legii cu privire la energetică, nr.1525-XIII din 19.02.1998 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.50-51/366 din 04.06.1998), Consiliul de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulile Pieței de gaze naturale (se anexează).
2. Regulile Pieței de gaze naturale intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

REGULILE PIEȚEI DE GAZE NATURALE

I. Dispoziții generale

1.1. Regulile Pieței de Gaze denumite în continuare Reguli, sînt elaborate în conformitate cu prevederile Legii cu privire la energetică, Legii cu privire la gaze și stabilesc principiile de bază privind reglementarea relațiilor dintre Participanții Pieței de gaze naturale din Republica Moldova.

1.2. Obiectivele prezentelor Reguli sînt:

1.2.1. Crearea de către titularii de licențe a condițiilor de asigurare a aprovizionării continue, complete și fiabile cu gaze naturale a consumatorilor din Republica Moldova.

1.2.2. Dirijarea sectorului de gaze în conformitate cu Normele și Procedurile Operaționale de asigurare a funcționării eficiente, stabile, fiabile și în deplină siguranță a Sistemului de Gaze.

1.2.3. Asigurarea dezvoltării unei competiții largi, stabile și egale între titularii de licențe care activează pe piața de gaze naturale, în vederea sporirii eficienței funcționale a Sistemului de Gaze.

1.2.4. Organizarea sistemelor de dispecerat și evidență a gazelor naturale, prin măsurarea exactă a volumelor de gaze naturale, transportate, tranzitate, distribuite și furnizate consumatorilor.

1.2.5. Asigurarea accesului liber și nediscriminatoriu la rețeaua de transport și de distribuție a gazelor naturale tuturor titularilor de licențe pentru furnizarea și distribuția gazelor naturale și consumatorilor.

1.2.6. Prezentarea tuturor titularilor de licențe pentru furnizarea și distribuția gazelor naturale și consumatorilor a unor informații exacte, actuale, respectîndu-se principiul de transparență și imparțialitate, în conformitate cu normele.

II. Termeni și definiții

2.1. Agenție - autoritate a administrației publice permanente cu statut de persoană juridică ce nu se subordonează nici unei alte autorități publice sau private, care reglementează sistemul de gaze.

2.2. Consumator Eligibil - consumator de gaze naturale care a încheiat contract de furnizare a gazelor naturale cu un furnizor de gaze naturale la tarife nereglementate sau cu un furnizor din străinătate.

2.3. Furnizor - persoană juridică, deținătoare de licență pentru furnizarea de gaze naturale.

2.4. Licență - autorizație eliberată, persoanei juridice, de către Agenție prin care se acordă dreptul de a practica un anumit gen de activitate, conform Normelor, în Sistemul de Gaze al Republicii Moldova.

2.5. Norme - acte legislative și normative, acte normativ-tehnice, normativ economice, regulamente și reguli, standarde valabile pe teritoriul Republicii Moldova.

2.6. Operator de Sistem - persoană juridică care dirijează procesele de transport, furnizare și distribuție din Sistemul de Gaze al Republicii Moldova. La momentul aprobării Regulilor aceasta este SA "Moldovagaz".

2.7. Participanții Pieței - titularii de licențe care practică

activități în Sistemul de Gaze și Consumatorii Eligibili.

2.8. Piața gazelor naturale - sfera de vânzare-cumpărare a gazelor naturale de către participanții pieței în scopul aprovizionării continue și fiabile a consumatorilor cu gaze naturale în cadrul Sistemului de Gaze a Republicii Moldova.

2.9. Proceduri Operaționale - reguli, regulamente și instrucțiuni elaborate de Operatorul de Sistem și aprobate de către Agenție, în scopul asigurării funcționării stabile, fiabile, eficiente și în deplină siguranță a Sistemului de Gaze și a Pieței Gazelor Naturale din Republica Moldova.

2.10. Rețea de distribuție - sistem format din conducte de gaze de presiune înaltă, medie și joasă, cu puncte de distribuție și alte instalații aflate în aval de punctul de racordare la rețeaua de transport și de punctul de delimitare, care servesc în ansamblu la distribuția și furnizarea gazelor până la punctul de delimitare.

2.11. Rețea de gaze - rețea de transport sau de distribuție.

2.12. Rețea de transport - sistem format din conducte de gaze de presiune înaltă, cu stații de compresoare, de distribuție și de măsurare, care servesc în ansamblu la transportul de gaze.

2.13. Sistem de Gaze - totalitate a întreprinderilor producătoare, a rezervoarelor de gaze, a rețelelor de transport și de distribuție, a instalațiilor de utilizare.

2.14. Unitate de distribuție - persoană juridică, deținătoare de licență pentru distribuția de gaze. Unitatea de distribuție poate fi concomitent și furnizor.

2.15. Unitate transportatoare - persoană juridică deținătoare de licență pentru transportul de gaze. Unitatea transportatoare poate fi concomitent și furnizor.

2.16. Zonă de Dispecerizare - zonă de activitate a Operatorului de Sistem.

2.17. Zonă Externă de Dispecerizare - zonă de dispecerizare a sistemului de gaze al altei țări, cu care Sistemul de Gaze al Moldovei este interconectat prin conducte de transport al gazelor naturale.

III. Cerințe față de Participanții Pieței

3.1. Orice persoană juridică, căreia i-a fost eliberată de către Agenție licență pentru transportarea, distribuția, furnizarea gazelor naturale la tarife reglementate sau nereglementate este obligată să se înregistreze la Operatorul de Sistem, în termen de zece zile calendaristice, după intrarea în vigoare a licenței obținute.

3.2. Relațiile dintre titularii de licențe se reglementează în bază de contracte bilaterale. Clauzele contractelor trebuie să corespundă prevederilor Licențelor, Procedurilor Operaționale și Normelor.

3.3. Operatorul de Sistem este obligat să organizeze dirijarea operativ - tehnologică și administrarea contractelor bilaterale de furnizare a gazelor naturale încheiate de Participanții Pieței pe principii echitabile, transparente și nediscriminatorii în baza acordurilor ce sînt parte integrantă a contractelor de prestare a serviciilor de transport.

3.4. Operatorul de Sistem poartă răspundere pentru administrarea întocmai a contractelor bilaterale de furnizare a gazelor naturale semnate de Participanții Pieței, precum și de dirijarea parametrilor tehnologici și de calitate din Sistemul de Gaze în scopul asigurării funcționării stabile, fiabile, eficiente și în deplină siguranță a Sistemului de Gaze.

3.5. Relațiile dintre Unitatea transportatoare și Furnizori sau Consumatorii Eligibili sînt bazate pe contractele bilaterale de prestare a serviciilor de transport a gazelor naturale în conformitate cu prevederile Licențelor, prezentelor Reguli și Normelor, luînd în considerație relațiile cu operatorii Zonei Externe de Dispecerizare.

3.6. Participanții Pieței sînt obligați să respecte prevederile Normelor în vigoare, ce se referă la funcționarea Sistemului de Gaze, Procedurile Operaționale și să se călăuzească, în cadrul activităților lor, de principiul dirijării operativ - tehnologice centralizate a Sistemului de Gaze de către Operatorul de Sistem.

3.7. Operatorul de Sistem nu are dreptul să transmită gazele naturale furnizate conform contractelor semnate de către o Unitate de distribuție, unei alte Unități de distribuție, fără acordul prealabil scris, al primei Unități de distribuție.

3.8. Titularii de licențe au dreptul să adopte decizii comerciale proprii compatibile cu condițiile Licențelor și Normelor.

3.9. Participanții Pieței, în conformitate cu Normele și Procedurile Operaționale, au acces liber, în scopul citirii indicațiilor, la toate echipamentele de măsurare ce au atribuție la activitatea lor comercială.

3.10. Unitatea transportatoare sau Unitatea de distribuție sînt obligate să transporte sau să distribuie, în bază de contract, prin rețelele sale pînă la destinație, gazele naturale contractate de Participanții Pieței.

3.11. Operatorul de Sistem sau Unitatea transportatoare este obligat să prezinte gratis Furnizorilor, la solicitare, informații cu caracter operativ și tehnic, privind capacitatea Rețelei de transport.

3.12. Operatorul de Sistem va prezenta Unităților de distribuție și Furnizorilor de gaze naturale la tarife nereglementate, după modelul stabilit, informația operativă privind volumele și indicatorii de calitate a gazelor furnizate în Sistemul de Gaze.

3.13. Unitatea transportatoare și Unitatea de distribuție au dreptul să limiteze sau să sisteze furnizarea gazelor naturale Furnizorului sau Consumatorilor Eligibili în cazul nerespectării de către ultimii a clauzelor contractuale.

3.14. Unitatea de distribuție este obligată să deconecteze în termenul indicat în cererea scrisă a Operatorului de Sistem sau a Unității transportatoare, instalațiile de gaze ale Consumatorului Eligibil de la Rețeaua de distribuție, în cazul neîndeplinirii de către ultimul a obligației de plată a gazelor naturale furnizate sau a serviciilor de transport a gazelor naturale, precum și în cazul lipsei furnizărilor de gaze conform contractelor încheiate.

3.15. Unitatea transportatoare și/sau Unitatea de distribuție sînt obligate să informeze în scris Consumatorii Eligibili cu 24 ore înainte despre limitările, sau sistările preconizate în furnizarea gazelor naturale sau deconectarea de la rețeaua de gaze în legătură cu situațiile prevăzute în p.3.13., 3.14.

3.16. Operatorul de Sistem prezintă trimestrial Agenției rapoarte privind funcționarea Pieței gazelor naturale, inclusiv despre problemele cu care se confruntă.

IV. Consumatorii Eligibili

4.1. Consumatorul Eligibil este obligat să îndeplinească întocmai obligațiile stabilite în contract, exigențele Regulilor, Normelor și cerințele Operatorului de Sistem, Unității transportatoare și/sau Unității de distribuție, la rețelele de gaze ale căruia sînt racordate instalațiile sale.

4.2. Consumatorul Eligibil este obligat să încheie contracte bilaterale pentru furnizarea gazelor naturale în volumul necesar pentru acoperirea necesităților sale, consumul tehnologic la transportul gazelor naturale prin Rețeaua de transport și prin Rețeaua de distribuție, în cazul în care instalațiile de gaze ale lui sînt racordate la Rețeaua de distribuție.

4.3. Consumatorul Eligibil este obligat să încheie cu Unitatea transportatoare contract pentru prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale, iar în cazul în care instalațiile de gaze ce-i aparțin sînt racordate la Rețeaua de distribuție și contract pentru prestarea serviciilor de distribuție.

4.4. Consumatorul Eligibil este în drept să solicite Unității de distribuție, sau Unității transportatoare sau Operatorului de Sistem, care dețin licențe pentru furnizarea de gaze naturale la tarife reglementate, încheierea contractului de furnizare a gazelor naturale la tarife reglementate, iar Unitatea de distribuție, sau Unitatea transportatoare sau Operatorul de Sistem este obligată să-l accepte în limitele volumelor disponibile și posibilităților tehnice ale Rețelei de gaze.

V. Achiziționarea gazelor naturale

5.1. Contracte bilaterale

5.1.1. Achiziționarea gazelor naturale se efectuează în baza de contract de furnizare a gazelor naturale.

Astfel de contracte pot fi încheiate între:

- a) Unitatea de distribuție și Operatorul de Sistem;
- b) Operatorul de Sistem și Unitatea transportatoare;

- c) Furnizori de gaze naturale la tarife reglementate și furnizorii de gaze naturale din Zona Externă de Dispecerizare;
- d) Furnizorii de gaze naturale la tarife nereglementate și furnizori de gaze naturale din Zona Externă de Dispecerizare;
- e) Furnizorii de gaze naturale la tarife reglementate și Furnizorii de gaze naturale la tarife nereglementate;
- f) Consumatori Eligibili și Furnizorii de gaze naturale la tarife reglementate;
- g) Consumatorii Eligibili și Furnizorii de gaze naturale la tarife nereglementate;
- h) Consumatorii Eligibili și furnizori de gaze naturale din Zona Externă de Dispecerizare.

5.1.2. Furnizorul încheie contracte bilaterale de furnizare a gazelor naturale care îi vor permite să asigure acoperirea continuă și integrală a cerințelor tuturor consumatorilor săi de gaze naturale și a consumului tehnologic de gaze în Rețeaua de gaze. Consumatorul Eligibil va încheia contracte pentru furnizarea gazelor naturale care îi va permite să asigure acoperirea continuă și integrală a consumului lui de gaze naturale și a consumului tehnologic de gaze la transportul lui prin Rețeaua de transport și/sau în Rețeaua de distribuție.

Proiectele contractelor de furnizare a gazelor naturale trebuie să fie prezentate Operatorului de Sistem pentru evaluare și coordonare.

5.1.3. Contractul de furnizare a gazelor naturale reglementează raporturile dintre părțile contractante și va conține obligatoriu:

- a) data semnării contractului;
- b) obiectul contractului;
- c) prețul și modul de achitare a gazelor naturale furnizate;
- d) responsabilitățile și drepturile părților;
- e) volumul și graficul furnizării gazelor naturale;
- f) punctele de predare/primire a gazelor naturale;
- g) condițiile de modificare și întrerupere a furnizărilor de gaze;
- h) situații de forță majoră și alte împrejurări de exonerare;
- i) durata de valabilitate a contractului, adresele juridice și rechizitele bancare ale părților;
- j) drepturile Operatorului de Sistem la administrarea contractului bilateral;
- k) acordul tehnic privind condițiile tehnice de realizare a contractului și parametrii de calitate a gazelor naturale;
- l) alte prevederi negociate de părți.

Consumatorii Eligibili și Furnizorii sînt în drept să nu prezinte Operatorului de Sistem informații cu privire la prețul și modul de achitare a gazelor naturale furnizate.

5.1.4. Furnizorii, în conformitate cu Normele, trebuie să prezinte Agenției contractele de furnizare a gazelor naturale, pînă la începutul acțiunii lor.

5.1.5. Copiile contractelor de furnizare a gazelor naturale încheiate de Participanții Pieței conform punctului 5.1.1. se prezintă obligatoriu Operatorului de Sistem, pînă la începutul acțiunii lor.

5.2. Contracte de prestare a serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale

5.2.1. Furnizorul sau Consumatorul Eligibil este obligat să încheie cu Unitatea transportatoare contract bilateral de prestare a serviciilor de transport al gazelor naturale.

În contractul de prestare a serviciilor de transport al gazelor naturale se specifică procedurile de conlucrare și divizare a obligațiunilor între Unitatea transportatoare, Operatorul de Sistem și Furnizor sau Consumatorul Eligibil, la prestarea serviciilor de transport al gazelor naturale prin Rețeaua de transport.

5.2.2. Furnizorul sau Consumatorul Eligibil achită plata serviciilor de transport al gazelor naturale în conformitate cu volumele efective ale serviciilor prestate, tarifele stabilite de Agenție, conform prevederilor contractelor bilaterale de prestare a serviciilor respective de transport.

5.2.3. Furnizorul sau Consumatorul Eligibil este obligat să încheie cu Unitatea de distribuție contract de prestare a serviciilor de distribuție a gazelor naturale în cazul în care instalațiile de utilizare sînt racordate la Rețeaua de distribuție.

În contractul de prestare a serviciilor de distribuție a gazelor naturale se specifică procedurile de conlucrare și divizare a

obligațiunilor între Unitatea de distribuție, Operatorul de Sistem și Furnizor sau Consumatorul Eligibil, la prestarea serviciilor de distribuție a gazelor naturale prin Rețeaua de distribuție.

5.2.4. Furnizorul sau Consumatorul Eligibil achită plata serviciilor de distribuție a gazelor naturale în conformitate cu volumele efective ale serviciilor prestate, tarifele stabilite de Agenție, conform prevederilor contractelor bilaterale de prestare a serviciilor respective de distribuție.

VI. Furnizarea gazelor naturale

6.1. Furnizarea gazelor naturale se realizează în conformitate cu:

- contractele bilaterale încheiate de Furnizori și Consumatorii Eligibili;

- acordurile/contractele sau alte documente în vigoare semnate de Operatorul de Sistem și operatorul din Zona Externă de Dispecerizare privind furnizarea gazelor naturale.

Planificarea regimurilor și furnizarea gazelor naturale din Zona Externă de Dispecerizare se efectuează de Operatorul de Sistem respectându-se principiul de transparență și imparțialitate, în conformitate cu contractele bilaterale de furnizare a gazelor naturale.

6.2. Pronosticul necesarului de gaze pentru anul calendaristic următor

6.2.1. Anual, pînă la 1 octombrie Furnizorii și Consumatorii Eligibili trebuie să prezinte Operatorului de Sistem pronosticul necesarului de gaze pentru anul calendaristic următor cu divizarea pe trimestre și luni.

6.2.2. Anual, pînă la 15 decembrie, în baza datelor primite de la Furnizori și Consumatorii Eligibili, precum și datelor proprii, Operatorul de Sistem va elabora și prezenta Furnizorilor și Consumatorilor Eligibili pronosticurile lunare de consum a gazelor naturale pentru anul calendaristic următor indicîndu-se și devierile admisibile de la acest consum.

6.2.3. Anual, cîtred 31 decembrie, Furnizorii sînt obligați să prezinte Agenției și Operatorului de Sistem contractele de furnizare a gazelor naturale conform pct.5.1.2. Contractele încheiate de Furnizori se prezintă Agenției și Operatorului de Sistem și pe parcursul anului, pînă la începutul acțiunii lor.

6.3. Pronosticul și formarea bilanțului de gaze pentru luna calendaristică următoare

6.3.1. Lunar, pînă la data de 10, Furnizorii și Consumatorii Eligibili transmit Operatorului de Sistem pronosticul consumului de gaze pentru luna calendaristică următoare.

6.3.2. În baza contractelor bilaterale încheiate cu furnizorii externi, Operatorul de Sistem, lunar, pînă la data de 20, elaborează și transmite operatorului respectiv al Zonei Externe de Dispecerizare cererea pentru furnizarea volumului planificat de gaze naturale pentru luna calendaristică următoare cu devierile și concretizările respective.

6.3.3. În cazul dacă volumele solicitate nu sînt confirmate, Operatorul de Sistem va preveni, pînă la data de 26 a lunii curente, Furnizorii și Consumatorii Eligibili despre lipsa sau posibilele restricții în furnizările de gaze naturale din Zona Externă de Dispecerizare pentru luna calendaristică următoare și va informa despre aceasta autoritatea centrală de specialitate și Agenția.

6.3.4. Responsabilitatea pentru formarea balanței necesare de gaze pentru luna calendaristică următoare revine Operatorului de Sistem.

VII. Interacțiunea operativ-tehnologică la transportul gazelor naturale

7.1. Interacțiunea operativ - tehnologică dintre Unitățile transportatoare, Unitățile de distribuție, Furnizori, Consumatorii Eligibili și Operatorul de Sistem se efectuează în baza contractelor/acordurilor bilaterale, Normelor și Procedurilor Operaționale, acordurilor/contractelor și altor documente în vigoare semnate de Operatorul de Sistem și operatorii din Zonele Externe de Dispecerizare.

7.2. Participanții Pieței sînt obligați să respecte cu strictețe prevederile contractelor de furnizare a gazelor naturale și contractele de prestare a serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale.

7.3. Operatorul de Sistem, Unitatea transportatoare și Unitatea de

distribuție stabilesc și controlează regimul de furnizare, transport, distribuție și consum al gazelor naturale.

7.4. Operatorul de Sistem va lua măsuri pentru suspendarea sau limitarea furnizării de gaze naturale în cazul nerespectării clauzelor contractuale și a regimului de consum al gazelor naturale.

7.5. Operatorul de Sistem prezintă Agenției toate acordurile/contractele și alte documente semnate de el și operatorii din Zonele Externe de Dispecerizare.

7.6. Operatorul de Sistem prezintă Agenției spre aprobare Procedurile Operaționale.

În termen de 10 zile, după aprobarea Procedurilor Operaționale, Operatorul de Sistem le va prezenta celorlalți Participanți ai Pieței gazelor naturale pentru a se conduce în activitatea lor.

VIII. Evidența gazelor naturale

8.1. Operatorul de Sistem, Unitatea transportatoare înregistrează și duc evidența permanentă a volumelor de gaze naturale furnizate, folosind în acest scop echipamente de măsurare instalate la stațiile de evidență de la hotarele externe și interne ale Rețelei de transport.

8.2. Evidența gazelor naturale furnizate, transportate, distribuite se efectuează de către Participanții Pieței utilizând echipamentele de măsurare ce corespund Normelor.

8.3. Lista punctelor de evidență a gazelor naturale, procedura de calculare aplicată în cazul defectării echipamentului de măsurare, verificarea corespunderii erorii echipamentului de măsurare cu cea admisibilă, precum și obligațiile pentru deservirea acestora se specifică, separat, în anexele la contractele încheiate de Participanții Pieței.

8.4. La calcularea volumelor lunare de gaze naturale revenite Furnizorului sau Consumatorului Eligibil se ia în considerație consumul tehnologic efectiv de gaze naturale în Rețeaua de gaze.

8.5. Volumele de gaze furnizate se confirmă de către Operatorul de Sistem și Furnizori sau Consumatorii Eligibili prin actul de primire-predare a gazelor naturale în conformitate cu contractele încheiate, luându-se în considerație calculele efectuate în conformitate cu punctul 8.4.

IX. Serviciile de dispecerizare și transport a gazelor naturale

9.1. Operatorul de Sistem, în scopul aprovizionării fiabile cu gaze naturale a consumatorilor, este obligat să presteze servicii calitative de dispecerizare a furnizării, transportului și distribuției gazelor naturale tuturor Furnizorilor, Consumatorilor Eligibili în conformitate cu condițiile Licențelor, prevederile contractelor/acordurilor bilaterale, Procedurilor Operaționale și Normelor.

9.2. Operatorul de Sistem este obligat să supravegheze și să asigure permanent balanța de furnizare și consum a gazelor naturale în Sistemul de Gaze.

9.3. În activitatea sa Operatorul de Sistem se conduce de principiul asigurării stabilității, fiabilității, securității și eficienței funcționării Sistemului de Gaze în conformitate cu condițiile Licențelor, prevederile contractelor bilaterale, Procedurilor Operaționale și Normelor.

9.4. În activitatea sa Operatorul de Sistem se conduce de asemenea de acordurile/contractele interstatale și/sau alte documente în vigoare ce reglementează funcționarea sistemelor de gaze din țările vecine.

9.5. În cazul efectuării tranzitului de gaze naturale prin Rețeaua de transport, Operatorul de Sistem este obligat să nu admită limitări sau să provoace pagube Participanților Pieței.

9.6. Operatorul de Sistem este obligat, lunar, să ducă evidența și analiza fluxurilor efective de gaze naturale, să efectueze calculele volumelor de gaze naturale furnizate în conformitate cu contractele bilaterale de furnizare a gazelor naturale precum și a celor tranzitate prin Sistemul de Gaze.

9.7. Unitatea transportatoare sau Unitatea de distribuție au dreptul să deconecteze instalațiile de gaze ale Consumatorului Eligibil de la Rețeaua de gaze, dacă instalațiile de gaze ale Consumatorului Eligibil introduc perturbații în Rețeaua de gaze, care conduc la înrăutățirea calității gazelor naturale furnizate altor consumatori.

9.8. Unitatea transportatoare, Furnizorul, Unitatea de distribuție sînt în drept să suspende aprovizionarea cu gaze pentru o perioadă de timp cît mai scurtă în cazul cînd sînt puse în pericol viața și sănătatea oamenilor, cînd apare pericolul prejudicierii proprietății, cînd nu se respectă regimurile de consum stabilite, cînd se încalcă regimul de funcționare a rețelelor de gaze, precum și în legătură cu efectuarea de racordări, în legătură cu alte operațiuni care nu pot fi executate în alt mod sau în legătură cu unele avarii ori cu lichidarea consecințelor lor.

9.9. Unitatea transportatoare, Furnizorul, Unitatea de distribuție avizează din timp consumatorul despre data și durata suspendării aprovizionării cu gaze, excepție făcînd situațiile excepționale.

9.10. Unitatea transportatoare, Furnizorul, Unitatea de distribuție este în drept să limiteze sau să suspende aprovizionarea cu gaze în caz de criză de combustibil, survenită la scară națională, sau în legătură cu unele interese ce țin de apărarea națională.

X. Soluționarea diferendelor

10.1. În cazul apariției diferendelor între Participanții Pieței, ce rezultă din aplicarea prezentelor Reguli și Procedurilor Operaționale, ei vor depune toate eforturile întru soluționarea diferendelor respective prin negocieri, în limitele Normelor.

10.2. Dacă Participanții Pieței nu pot soluționa diferendul prin negocieri, ei adresează o petiție Agenției. Agenția va examina diferendul și va convoca o ședință cu Participanții Pieței aflați în conflict.

10.3. Dacă în rezultatul ședinței se va ajunge la o soluție ce satisface Participanții Pieței care se află în conflict, atunci diferendul se va considera aplanat, iar Agenția va fixa rezultatul într-un proces-verbal semnat de părțile respective.

10.4. În caz dacă în urma ședinței nu se ajunge la o soluție ce satisface Participanții Pieței care se află în conflict, atunci Agenția va lua o hotărîre proprie, în limitele competenței sale.

Această hotărîre este obligatorie spre executare pentru părțile aflate în conflict.

Hotărîrea Agenției poate fi atacată în instanța de judecată, conform Normelor.

10.5. Adresarea în instanța de judecată nu eliberează Participanții Pieței de îndeplinirea hotărîrii Agenției.

10.6. Dacă Participanții Pieței, care s-au adresat Agenției cu o petiție de soluționare a diferendului, vor ajunge la o înțelegere acceptabilă de ambele părți, atunci ei își vor retrage, în scris și la orice etapă, petiția lor. În acest caz diferendul se va considera aplanat.

XI. Modificarea prezentelor reguli

11.1. Fiecare Participant al Pieței are dreptul să inițieze propuneri de modificare a prezentelor Reguli, care se prezintă în scris Agenției.

11.2. Agenția informează, în scris Participanții Pieței, despre propunerea primită și solicită comentariile lor privind propunerea dată.

11.3. Agenția examinează avizele și comentariile Participanților Pieței și decide asupra oportunității modificării prezentelor Reguli.

11.4. Hotărîrea Agenției se aduce la cunoștința tuturor Participanților Pieței.

11.5. Agenția este în drept să modifice prezentele Reguli sau să convoace ședința de lucru sau publică cu Participanții Pieței pentru a lua în discuție propunerile făcute în vederea modificării prezentelor Reguli.

11.6. Hotărîrile Agenției sînt obligatorii pentru toți Participanții Pieței și pot fi atacate în instanța de judecată, conform Normelor.